

DỰ THẢO HƯỚNG DẪN VỆ SINH TAY

PGS.TS Nguyễn Việt Hùng
Trưởng Khoa Kiểm soát nhiễm khuẩn – BV BạchMai

Khoa Kiểm soát nhiễm khuẩn, Bệnh viện Bạch Mai.
Số 78 Giải Phóng, Đống Đa, HN. ĐT: 0435765920. Fax: 0435764463. Email: ksnkbm@yahoo.com

TẦM QUAN TRỌNG CỦA VST

Tử vong ở sản phụ do sốt hậu sản ở Bệnh viện đa khoa, Viên, Áo, 1841-1850

~ KK tay giúp làm giảm số ca chết do nhiễm khuẩn sau đẻ ~

Adapted from: *Hosp Epidemiol Infect Control*, 2nd Edition, 1999.

NHỮNG NỘI DUNG CHÍNH

1. **Phân mở đầu:** khái niệm, mục đích, tầm quan trọng của vệ sinh tay (VST)
2. **Phương tiện VST:** hóa chất và các phương tiện thiết yếu khác
3. **Phương pháp VST:** thời điểm, kỹ thuật VST
4. **Các biện pháp tăng cường thực hành VST**

TẦM QUAN TRỌNG CỦA VST

HIỆU QUẢ VST TẠI KHOA ĐTTC - BVBM (2002-2003)

Thời gian: 12 tháng tại 3 khoa HSCC, Ngoại, Sản

Can thiệp:

1. Phương tiện VST luôn có sẵn tại
2. Giám sát, phản hồi hàng ngày tuần thủ VST
3. BV đảm bảo: Mạng lưới viên KSNK hoạt động thường xuyên, có quy định về VST, có nhân viên chuyên trách giám sát; quản lý hoá chất VST

Số lần VSBT

Loại dung dịch	Số lần VSBT
Gđ dùng cồn	7.9
Gđ dùng chlorhexidine	5

Tỷ lệ (%) NKBV

Loại dung dịch	Tỷ lệ (%) NKBV
gđ dùng cồn	21
gđ dùng chlorhexidine	30.3

KHÁI NIỆM VỆ SINH TAY

VST được dùng để chỉ các phương pháp làm sạch tay:

Rửa tay sát khuẩn:
với nước và xà phòng chứa chất sát khuẩn

Rửa tay:
với nước và xà phòng thường

Chà tay bằng dung dịch chứa cồn

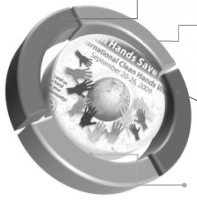
Rửa tay/sát khuẩn tay phẫu thuật

TẦM QUAN TRỌNG CỦA VST

Hiệu quả diệt vi sinh vật bằng xà phòng kháng khuẩn hay dung dịch rửa tay có chứa cồn đã được chứng minh

Trước rửa tay 30 giây sau rửa tay

MỤC ĐÍCH VỆ SINH TAY

- Loại bỏ vết bẩn nhìn thấy bằng mắt thường
- Phòng ngừa sự lan truyền mầm bệnh từ cộng đồng vào Bệnh viện
- Ngăn ngừa sự lan truyền mầm bệnh từ Bệnh viện ra cộng đồng
- Ngăn ngừa các nhiễm khuẩn người bệnh có thể mắc phải trong Bệnh viện

VỀ SINH TAY THƯỜNG QUY

Phương tiện khử khuẩn tay bằng cồn

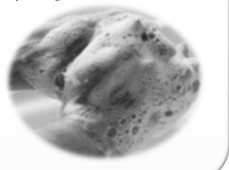

- Dung dịch cồn vệ sinh tay luôn có sẵn, bố trí tiện lợi ở mọi khu vực chăm sóc người bệnh

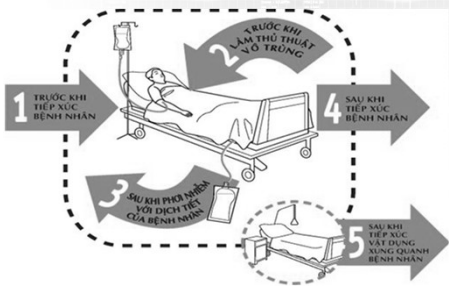
VỀ SINH TAY THƯỜNG QUY

Có 2 phương pháp

- Rửa tay bằng nước và xà phòng
- Chà tay bằng dung dịch chứa cồn

CÁC THỜI ĐIỂM VST THƯỜNG QUI

VỀ SINH TAY THƯỜNG QUY

Phương tiện rửa tay bằng xà phòng

- Xà phòng rửa tay
- Bồn rửa tay, vòi nước, hệ thống nước sạch
- Giá để xà phòng rửa tay, khăn lau tay dùng 1 lần
- Thùng đựng khăn đã sử dụng

QUY TRÌNH VỆ SINH TAY THƯỜNG QUY

L.J. Taylor (1978): mức độ tiếp xúc với hoá chất khử khuẩn khi rửa tay không giống nhau tại các vùng khác nhau của bàn tay

Vùng thường không tiếp xúc với hoá chất KK Vùng có một phần không tiếp xúc với hoá chất KK

QUY TRÌNH VỆ SINH TAY THƯỜNG QUY

QUY TRÌNH RỬA TAY THƯỜNG QUY

- Rửa tay 1 lần trước đi Toilet hoặc mỗi buổi 5 lần
- Rửa cho tay bằng nước Rửa tay phải lâu khi tay của tay trái
- Rửa rửa tay bằng nước Cần lau với bàn tay trước khi tay có phòng rửa tay bằng nước sạch; lau khô tay bằng khăn sạch, khăn vô khuẩn bằng khăn vô trùng

**KHOA CHỐNG NHIỄM KHUẨN
BỆNH VIỆN SÁCH HẠI
Tel: 04.3764483**

QUY TRÌNH VỆ SINH TAY NGOẠI KHOA

Có 2 phương pháp VST ngoại khoa

- Khử khuẩn tay bằng xà phòng khử khuẩn
- Khử khuẩn tay bằng cồn

Phương tiện VST ngoại khoa

- Dung dịch khử khuẩn (cồn, xà phòng)
- Bàn chải vô khuẩn
- Khăn diệt khuẩn
- Nước vô khuẩn

Cần đảm bảo

- Cần đảm bảo nguyên tắc vô khuẩn
- Đúng quy trình, đủ thời gian rửa tay
- Mặc quần áo phẫu thuật, tháo bỏ đồ trang sức trên tay, đội mũ, mang khẩu trang trước khi rửa tay

QUY TRÌNH VỆ SINH TAY THƯỜNG QUY

Rửa tay bằng nước và xà phòng

- Cần làm ướt bàn tay bằng nước trước khi lấy dung dịch sát khuẩn
- Làm khô tay bằng khăn sạch dùng 1 lần sau khi rửa tay

Sát khuẩn tay bằng dung dịch chứa cồn

- Chỉ áp dụng khi bàn tay khô, không có vết máu dính
- Chà cho đến khi tay khô

QUY TRÌNH VỆ SINH TAY NGOẠI KHOA

Quy trình khử khuẩn tay bằng xà phòng khử khuẩn

- 1. Đánh kể móng tay**
 - Làm ướt bàn tay tới khuỷu tay
 - Lấy 1-2 ml dd khử khuẩn vào lòng bàn tay
 - Cọ sạch kẽ móng tay bằng bàn chải trong 30 giây
- 2. Rửa tay lần 1**
 - 3-5 ml dd khử khuẩn vào lòng bàn tay
 - Chà bàn tay như rửa tay thường quy, sau đó chà cổ tay tới cẳng tay, khuỷu tay trong 1 phút 30 giây
 - Tráng tay dưới vòi nước theo trình tự từ đầu ngón tay tới khuỷu tay, loại bỏ hoàn toàn dd xà phòng trên tay

HIỆU QUẢ PHÒNG NGỪA NKVM CỦA PHƯƠNG PHÁP VST NGOẠI KHOA BẰNG CỒN

Phân loại vết mổ	SSI/Số ca mổ (%)		(p-value)
	Handscrub	Handrub	
Sạch	29/1485 (1.9)	32/1520 (2.1)	16.0 (<0.001)
Sạch-Nhiễm	24/650 (3.7)	23/732 (3.1)	1.9 (0.09)
Tổng cộng	53/2135 (2.5)	55/2252 (2.4)	19.5 (<0.001)

Parienti et al. JAMA 2002; 288(6):722-27.

QUY TRÌNH VỆ SINH TAY NGOẠI KHOA

Quy trình khử khuẩn tay bằng xà phòng khử khuẩn

- 3. Rửa tay lần 2**
 - Tương tự như lần 1
 - Tập trung chà bàn tay tới khuỷu tay
- 4. Làm khô tay:**
 - Làm khô toàn bộ tay, cổ tay, cẳng tay bằng khăn vô khuẩn dùng 1 lần
- 5. Vào buồng mổ, mặc áo phẫu thuật, mang găng**
 - Tránh không để ô nhiễm bàn tay trong quá trình thực hiện

QUY TRÌNH VỀ SINH TAY NGOẠI KHOA

● Quy trình VST ngoại khoa bằng cồn

- 1 Rửa tay bằng xà phòng thường (1 phút)**
 - Làm ướt bàn tay tới khuỷu tay
 - Lấy 2-4 ml dd xà phòng vào lòng bàn tay
 - Chà tay như quy trình VST thường quy
- 2 Dùng bàn chải đánh kẽ móng tay (1 phút)**
 - Đánh kỹ kẽ móng tay bằng bàn chải
 - Xà sạch tay dưới vòi nước
 - Lau khô tay bằng khăn tiệt khuẩn
- 3 Chà tay bằng dung dịch cồn (3 phút)**
 - Lấy 4-5ml cồn, chà tay như quy trình VST thường quy, sau đó chà cổ tay tới khuỷu tay tới khi khô tay
 - Lấy tiếp 4-5ml cồn khử khuẩn, chà tương tự tới khi đủ 3 phút

Any question ?

QUY TRÌNH VỀ SINH TAY NGOẠI KHOA

● Quy trình VST ngoại khoa bằng cồn

- 1 Rửa tay bằng xà phòng thường (1 phút)**
 - Làm ướt bàn tay tới khuỷu tay
 - Lấy 2-4 ml dd xà phòng vào lòng bàn tay
 - Khi nào thì VST ngoại khoa?
 - Nước vô khuẩn?
 - Có nên chỉ áp dụng phương pháp VST bằng cồn?
 - Có nên loại bỏ hoàn toàn bàn chải đánh tay?
 - Thời gian chà tay 3 phút?
- 2 Chà tay bằng dung dịch cồn (3 phút)**
 - Lấy 4-5ml cồn khử khuẩn, chà tay như quy trình VST thường quy, sau đó chà cổ tay tới khuỷu tay tới khi khô tay
 - Lấy tiếp 4-5ml cồn khử khuẩn, chà tương tự tới khi đủ 3 phút

CÁC BIỆN PHÁP TĂNG CƯỜNG THỰC HÀNH VỀ SINH TAY

- 1 Cải thiện hệ thống: Phương tiện VST luôn có sẵn ở mọi khu vực chăm sóc. Tăng cường trang bị cồn VST**
- 2 Đào tạo và tập huấn VST cho NVYT, BN và người nhà BN**
- 3 Giám sát VST: thời điểm, kỹ thuật, phương tiện VST. Phản hồi kịp thời sau giám sát**
- 4 Truyền thông VST**
- 5 Các biện pháp hành chính khác**